

Aan de kinderen van vandaag en morgen,

Dertig jaar geleden, tegelijk met grote veranderingen in de wereldorde - het vallen van de Muur, de afschaffing van apartheid, de ontwikkeling van het internet - verenigde de wereld zich om de rechten van kinderen beter te beschermen. De ondertekening van het Verdrag voor de Rechten van het Kind in 1989 was een historisch moment van eensgezindheid. Het gaf vele ouders de hoop op een beter leven voor hun kinderen.

Sindsdien is er veel gebeurd. Het aantal kinderen dat niet naar de basisschool gaat is met 40 procent afgenomen, chronische ondervoeding onder kinderen daalde met 100 miljoen. Kwamen er dertig jaar geleden elke dag 1000 nieuwe poliopatiënten bij, dat aantal is inmiddels met 99 procent verminderd. Allemaal dankzij fantastische vooruitgang in de wetenschap en inzet uit de hele wereld.

Maar nog altijd belemmeren armoede en discriminatie miljoenen kinderen. Elke dag sterven 15.000 kleine kinderen aan oorzaken die te voorkomen zijn. Het aantal obese kinderen stijgt alarmerend en steeds meer meisjes krijgen anorexia. Door conflicten lopen kinderen gevaar en is hun toekomst onzeker. Het klimaat verandert, ongelijkheid groeit. Meer kinderen dan ooit zijn op de vlucht.

Terugkijkend op dertig jaar Verdrag van de Rechten van het Kind, maakt ook dat we vooruit moeten kijken: naar de komende dertig jaar. Want ondanks alle vooruitgang zijn er grote bedreigingen voor kinderen. Dit zijn een aantal van mijn grootste zorgen:

Eén op de vier kinderen groeit op in oorlogs- of rampgebied. Velen – 75 miljoen nu al – misten daardoor jaren onderwijs en verloren hun dromen voor de toekomst, hun ambitie. Dat is niet alleen een persoonlijk verlies, maar van invloed op de hele samenleving.

Toch zie ik hoop. Op veel plekken kunnen vluchtelingen naar school. Bijvoorbeeld in Libanon, waar honderdduizenden kinderen naartoe vluchtten vanwege de oorlog in Syrië. Zij kregen een plekje in de schoolbanken en tegelijk werd het Libanese schoolsysteem structureel verbeterd. Een win-win! De digitale ontwikkelingen maken dat we nog meer kunnen doen. We werken er aan het opzetten van een digitaal platform dat onderwijs mogelijk maakt, waar kinderen ook zijn.

Een tweede grote zorg is dat het aantal jongeren met mentale gezondheidsproblemen stijgt, al dertig jaar lang. Want hoewel tieners tegenwoordig minder roken, minder drinken en minder in problemen komen dan eerdere generaties (je zou hen Generatie Verstandig kunnen noemen), blijft het een kwetsbare groep. Zelfmoord is de derde doodsoorzaak onder tieners! In lage of middeninkomenslanden schiet de zorg het meest tekort, maar ook rijkere landen slagen er nog niet in dit probleem afdoende aan te pakken.

Er moet meer aandacht komen voor mentale gezondheid, zowel wat behandeling als preventie en vroegtijdige herkenning betreft. Te vaak voelen jongeren een drempel in het zoeken van hulp. Gelukkig begint dit taboe af te nemen en zie ik jongeren initiatief nemen in het vergroten van bewustzijn rond dit belangrijke thema. We voeren wereldwijd campagnes om het gesprek over mentale druk op scholen te stimuleren. In Nederland doen we er, samen met jongeren, onderzoek naar.

Ook maak ik me zorgen over kinderen op de vlucht, dertig miljoen zijn het er op dit moment. Migratie is van alle tijden, maar voor teveel van deze kinderen is vluchten een noodsprong, geen weloverwogen keus voor een beter leven. Dus zien we dat tienduizenden kinderen alleen of met familie kiezen voor illegale, gevaarlijke routes met grote risico's op misbruik, uitbuiting en overlijden onderweg. Het is van het grootste belang dat de rechten van deze kinderen worden beschermd, waar ze ook zijn. Wij vragen van regeringen om tijdens de asielprocedure het belang van vluchtelingenkinderen voorop te stellen, gezinnen bij elkaar te houden en kinderen nooit vast te zetten.

Want zolang de grondoorzaken voor migratie niet worden aangepakt, zullen kinderen op de vlucht blijven gaan. De veiligheid in de gebieden waar ze vandaan komen moet beter, onderwijs moet toegankelijker worden en de kans op werk, op een toekomst moet groter. Ons project Generatie Unlimited helpt jongeren: in Jordanië doen we dat door jongeren de skills te leren om een eigen onderneming op te zetten. In Zuid-Afrika krijgen kansarme tienermeiden extra mogelijkheden met opleiding en stage.

En ik maak me grote zorgen omdat een kwart van de kinderen die vandaag geboren wordt – bijna 100.000 baby's – geen officieel geboortecertificaat heeft. Het gaat om kinderen van stateloze ouders, uit vervolgte gemeenschappen, of simpelweg omdat ze te arm of afgelegen wonen. Zonder formele erkenning krijgen zij geen toegang tot gezondheidszorg, onderwijs of andere overheidsdiensten. Deze kinderen kunnen jong worden uitgehuwelijkt, moeten gevaarlijk werk doen of worden door het leger gerekruteerd. Een schrijnend voorbeeld zijn de tienduizenden kinderen van buitenlandse strijders in Syrië. Zij lopen het risico stateloos op te groeien, onzichtbaar voor de autoriteiten. Alsof je nooit bestaat hebt.

Het registreren van kinderen bij hun geboorte is de eerste stap op weg naar de erkenning van hun rechten. De VN wil dat per 2030 ieder mens een legale identiteit heeft. Om dit te bereiken steunen wij regeringen praktisch en technologisch. We dringen er ook bij lidstaten op aan zich extra in te spannen voor de bescherming van kinderen op de vlucht en voor kinderen van buitenlandse strijders. Daar zijn ze volgens het kinderrechtenverdrag toe verplicht: het zijn immers allereerst kinderen.

Deze zorgen zijn groot, maar ik heb hoop. En mijn grootste reden om hoop te hebben zijn jullie, de kinderen en jongeren van vandaag, vanwege de roep om actie die jullie uiten en de kracht die jullie hebben om de wereld om je heen te vormen. Net zoals de kinderen van 1989 intussen leiders zijn geworden, zijn jullie de leiders van de toekomst. Jullie inspireren ons. Wij willen samen met jullie werken aan oplossingen. Om een betere toekomst te bouwen voor jezelf en voor de wereld, die straks van jullie is.

Henrietta Fore
Directeur van UNICEF

